

**ПРАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ІМЕНІ КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО**

Кафедра цивільно-правових дисциплін та міжнародного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри цивільно-правових
дисциплін та міжнародного права

"_____"/_____ 2025р.
Микола ЗУБРИЦЬКИЙ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА»

Галузь знань: 08 Право

Спеціальність: 081 Право

Освітній рівень: другий (магістерський) рівень

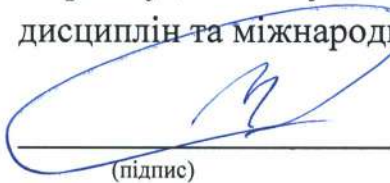
Освітня програма «Право

Київ 2025

Робоча програма з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми цивільного права» для здобувачів вищої освіти освітньої програми «Право» спеціальності 081 Право

Розробник:

Чорнолуцький Руслан Васильович - професор кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права, доктор юридичних наук.

(підпис)

Руслан ЧОРНОЛУЦЬКИЙ

Робочу програму погоджено:

Гарант освітньої програми «Право»

(підпис)

Володимир ЗАРОСИЛО

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права

Протокол № 1 від « 16 » серпня 2025 року

Завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права

(підпис)

Микола ЗУБРИЦЬКИЙ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	очна (денна)	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Загальний обсяг у кредитах СКТС/годинах	5/150	5/150
Курс	1	1
Семестр	1	
Кількість змістовних модулів	2	2
Обсяг кредитів із розподілом за семестрами	5	5
Обсяг годин, у тому числі:		
- Аудиторні	40	26
- Лекційні	24	16
- Семінарські/ Практичні	16	10
- Лабораторні	-	-
Самостійна робота, год	110	124
Форма семестрового контролю	екзамен	

Мета й завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни: є формування у здобувачів вищої освіти поглибленої системи знань щодо сучасного стану та тенденцій розвитку цивільного права, його основних інститутів і концепцій, а також критичного осмислення наукових підходів до вирішення дискусійних питань цивільно-правового регулювання.

Дисципліна спрямована на розвиток здатності комплексно аналізувати норми цивільного законодавства, виявляти прогалини та колізії у правовому регулюванні, оцінювати ефективність правових механізмів захисту цивільних прав та інтересів, а також застосовувати здобуті знання у практичній юридичній діяльності з урахуванням актуальної судової практики, зокрема практики Верховного Суду.

Особлива увага приділяється формуванню навичок науково-дослідницької роботи, правового аналізу, аргументації правових позицій, а також здатності до самостійного вирішення складних цивільно-правових

проблем в умовах реформування національного законодавства та його гармонізації з європейськими стандартами.

Завдання навчальної дисципліни:

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- **теоретико-методологічні:**
 - поглиблення знань щодо предмета, методу та принципів цивільного права;
 - вивчення сучасних наукових концепцій та доктрин у сфері цивільного права;
 - аналіз дискусійних питань теорії цивільного права та формування власної наукової позиції;
- **нормотворчі та аналітичні:**
 - дослідження актуальних проблем правового регулювання цивільних відносин;
 - аналіз новітніх змін у цивільному законодавстві України;
 - виявлення прогалин, колізій та недоліків правового регулювання;
 - оцінка ефективності чинних цивільно-правових норм;
- **правозастосовні:**
 - формування навичок правильного тлумачення норм цивільного права;
 - застосування норм цивільного законодавства при вирішенні практичних кейсів;
 - аналіз та узагальнення судової практики, зокрема рішень Верховного Суду;
 - підготовка юридично обґрунтованих висновків та правових позицій;
- **спеціалізовані (інституційні):**
 - поглиблене вивчення актуальних проблем:
 - речового права;
 - зобов'язального права (зокрема договірних та недоговірних зобов'язань);
 - спадкового права;
 - корпоративних та інших приватноправових відносин;
 - аналіз особливостей цивільно-правового регулювання в умовах цифровізації, розвитку електронної комерції та новітніх технологій;
- **практико-орієнтовані:**
 - розвиток навичок складання юридичних документів (договорів, позовних заяв, правових висновків);
 - формування здатності до участі у правових дискусіях, судових дебатах, моделюванні судових процесів;

- вироблення навичок роботи з судовими реєстрами, нормативно-правовими базами та науковими джерелами;
- **дослідницькі та комунікативні:**
- формування навичок самостійного наукового дослідження;
- розвиток критичного мислення та здатності до аргументованого відстоювання правової позиції;
- удосконалення юридичної мови та професійної комунікації.

Компетентності та результати навчання за освітньою програмою

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати задачі інноваційного характеру у сфері права, що передбачає застосування правових доктрин, правових принципів, норм права та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування таких *загальних та спеціальних (предметних, фахових) компетентностей:*

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Забезпечено темами дисципліни:

Тема 1. Актуальні проблеми визначення способів захисту цивільних прав.

Тема 3. Актуальні проблеми правочинів і договорів.

Тема 6. Строки та терміни у цивільному праві: сучасні позиції Верховного Суду
Тема 8. Речові права на чуже майно: сучасні тенденції правового регулювання та судової практики.
Тема 10. Змішані та непоіменовані договори: проблеми кваліфікації та правозастосування.
Тема 11. Сучасні проблеми цивільно-правової відповідальності та відшкодування шкоди.

Зазначені теми формують здатність здійснювати науковий та практичний аналіз проблем цивільного права, працювати з нормативно-правовими актами, судовою практикою та науковими джерелами, узагальнювати результати досліджень, формулювати аргументовані правові висновки та пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання.

ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Забезпечено темами дисципліни:

Тема 3. Актуальні проблеми правочинів і договорів
Тема 5. Сучасні проблеми представництва у цивільному праві України
Тема 9. Актуальні проблеми забезпечення виконання зобов'язань
Тема 10. Змішані та

непоіменовані договори: проблеми кваліфікації та правозастосування Тема 11. Сучасні проблеми цивільно-правової відповідальності та відшкодування шкоди

Зазначені теми спрямовані на формування здатності розробляти та реалізовувати правові проекти у сфері цивільно-правових відносин, здійснювати їх правове планування та організаційне забезпечення, визначати правові ризики та механізми їх мінімізації, застосовувати ефективні договірні конструкції для досягнення поставлених цілей, а також координувати діяльність учасників цивільних правовідносин з урахуванням вимог чинного законодавства та практики його застосування.

Спеціальні компетентності (СК)

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

Забезпечено темами дисципліни:

Тема 1. Актуальні проблеми визначення способів захисту цивільних прав
Тема 2. Правовий статус учасників цивільних правовідносин: сучасні проблеми правосуб'єктності
Тема 6. Строки та терміни у цивільному праві: сучасні позиції Верховного Суду
Тема 8. Речові права на чуже майно: сучасні тенденції правового регулювання та судової практики
Тема 10. Змішані та непоіменовані договори: проблеми кваліфікації та правозастосування
Тема 11. Сучасні проблеми цивільно-правової відповідальності та відшкодування шкоди

Зазначені теми спрямовані на формування здатності застосовувати принцип верховенства права під час аналізу та вирішення складних правових ситуацій у сфері цивільних правовідносин, здійснювати тлумачення норм цивільного законодавства з урахуванням практики судів, у тому числі Верховного Суду, оцінювати правові ризики та обирати оптимальні правові механізми захисту прав та законних інтересів учасників цивільного обороту в умовах правової невизначеності.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

Забезпечено темами дисципліни:

Тема 1. Актуальні проблеми визначення способів захисту цивільних прав
Тема 3. Актуальні проблеми правочинів і договорів
Тема 5. Сучасні проблеми представництва у цивільному праві України
Тема 9. Актуальні проблеми забезпечення виконання зобов'язань
Тема 10. Змішані та непоіменовані договори: проблеми кваліфікації та правозастосування

Тема 11. Сучасні проблеми цивільно-правової відповідальності та відшкодування шкоди

Зазначені теми формують уміння застосовувати медіацію та інші інструменти альтернативного вирішення спорів, аналізувати конфліктні ситуації, визначати правовий статус сторін, проводити переговори, оформлювати угоди та контролювати їх виконання, а також дотримуватись етичних і правових стандартів під час позасудового врегулювання спорів.

СК17. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її практичних аспектів, зокрема, правотворчості, законодавчого моделювання, розробки корпоративних актів і юридичних документів. Володіння навичками систематизації нормативно-правових актів, юридичного письма та коректного використання професійної термінології.

Забезпечено темами дисципліни: Тема 1 Актуальні проблеми визначення способів захисту цивільних прав Тема 3 Актуальні проблеми правочинів і договорів Тема 5 Сучасні проблеми представництва у цивільному праві України Тема 7 Право власності: сучасні підходи та трансформації Тема 10 Змішані та непоіменовані договори: проблеми кваліфікації та правозастосування

Зазначені теми формують уміння застосовувати юридичну техніку на практиці, розробляти законодавчі та корпоративні акти, складати юридичні документи з дотриманням стандартів юридичного письма, систематизувати нормативно-правові акти та коректно використовувати професійну термінологію у правозастосуванні та правотворчості.

1.7. Очікувані результати навчання (РН)

РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

Забезпечено темами дисципліни: Тема 1 Актуальні проблеми визначення способів захисту цивільних прав Тема 2 Правовий статус учасників цивільних правовідносин: сучасні проблеми правосуб'єктності Тема 4 Актуальні проблеми об'єктів цивільних прав у сучасному цивільному обороті Тема 6 Строки та терміни у цивільному праві: сучасні позиції Верховного Суду Тема 7 Право власності: сучасні підходи та трансформації

Зазначені теми формують уміння аналізувати суспільні процеси та явища, розуміти межі правового регулювання, оцінювати ефективність існуючих норм та механізмів, а також застосовувати правові інструменти для врегулювання соціально-правових відносин.

РН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

Забезпечено темами дисципліни: Тема 2 Правовий статус учасників цивільних правовідносин: сучасні проблеми правосуб'єктності Тема 3 Актуальні проблеми правочинів і договорів Тема 5 Сучасні проблеми представництва у цивільному праві України Тема 7 Право власності: сучасні підходи та трансформації Тема 11 Сучасні проблеми цивільно-правової відповідальності та відшкодування шкоди

Зазначені теми формують уміння оцінювати правові явища крізь призму сучасних цивілізаційних цінностей, співвідносити їх із нормами права та етичними стандартами професійної діяльності, а також приймати обґрунтовані рішення у правовій практиці з дотриманням принципів етики.

РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

Забезпечено темами дисципліни: Тема 1 Актуальні проблеми визначення способів захисту цивільних прав Тема 3 Актуальні проблеми правочинів і договорів Тема 6 Строки та терміни у цивільному праві: сучасні позиції Верховного Суду Тема 9 Актуальні проблеми забезпечення виконання зобов'язань Тема 12 Актуальні проблеми здійснення спадкових прав

Зазначені теми формують уміння збирати, систематизувати та аналізувати інформацію з різних джерел, перевіряти її достовірність, інтегрувати отримані дані та формувати обґрунтовані висновки з використанням сучасних наукових та професійних методів дослідження.

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

Забезпечено темами дисципліни: Тема 1 Актуальні проблеми визначення способів захисту цивільних прав Тема 3 Актуальні проблеми правочинів і договорів Тема 5 Сучасні проблеми представництва у цивільному праві України Тема 9 Актуальні проблеми забезпечення виконання зобов'язань Тема 11 Сучасні проблеми цивільно-правової відповідальності та відшкодування шкоди

Зазначені теми формують уміння обґрунтовано висловлювати правову позицію, проводити аналіз доказів, ефективно опонувати у правових дискусіях, а також наводити переконливі аргументи у практичній та науковій діяльності.

РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

Забезпечено темами дисципліни: Тема 1 Актуальні проблеми визначення способів захисту цивільних прав Тема 3 Актуальні проблеми правочинів і договорів Тема 5 Сучасні проблеми представництва у цивільному праві України Тема 10 Змішані та непоіменовані договори: проблеми кваліфікації та правозастосування Тема 11 Сучасні проблеми цивільно-правової відповідальності та відшкодування шкоди

Зазначені теми формують уміння дискутувати з питань цивільного права, аналізувати складні правові проблеми, пропонувати практично обґрунтовані варіанти їх вирішення та захищати свої позиції в правовій дискусії.

РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

Забезпечено темами дисципліни: Тема 1 Актуальні проблеми визначення способів захисту цивільних прав Тема 3 Актуальні проблеми правочинів і договорів Тема 7 Право власності: сучасні підходи та трансформації Тема 9 Актуальні проблеми забезпечення виконання зобов'язань Тема 11 Сучасні проблеми цивільно-правової відповідальності та відшкодування шкоди

Зазначені теми формують уміння застосовувати сучасні методики та знання у правотворчості та правозастосуванні, аналізувати інститути публічного та приватного права, а також ефективно використовувати їх у практичній діяльності та вирішенні правових спорів.

РН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

Забезпечено темами дисципліни: Тема 1 Актуальні проблеми визначення способів захисту цивільних прав Тема 3 Актуальні проблеми правочинів і договорів Тема 6 Строки та терміни у цивільному праві: сучасні позиції Верховного Суду Тема 9 Актуальні проблеми забезпечення виконання зобов'язань Тема 11 Сучасні проблеми цивільно-правової відповідальності та відшкодування шкоди

Зазначені теми формують уміння аналізувати судову та іншу правозастосовну практику, оцінювати ефективність застосування правових інститутів, виявляти тенденції розвитку цивільного права та робити обґрунтовані висновки для правової практики.

РН18. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.

Забезпечено темами дисципліни: Тема 1 Актуальні проблеми визначення способів захисту цивільних прав Тема 3 Актуальні проблеми правочинів і договорів Тема 6 Строки та терміни у цивільному праві: сучасні позиції Верховного Суду Тема 10 Змішані та непоіменовані договори: проблеми кваліфікації та правозастосування Тема 11 Сучасні проблеми цивільно-правової відповідальності та відшкодування шкоди

Зазначені теми формують уміння виявляти правові колізії, аналізувати їх причини та наслідки, застосовувати відповідні механізми для їх подолання у правозастосовній практиці та пропонувати обґрунтовані рішення в складних правових ситуаціях.

РН20. Виявляти глибоке розуміння юридичної техніки та її прикладних аспектів у контексті правових знань та сучасної юридичної практики та застосовувати його у відповідності до доктринальних засад та актуальних викликів правозастосування.

Забезпечено темами дисципліни: Тема 1 Актуальні проблеми визначення способів захисту цивільних прав Тема 3 Актуальні проблеми правочинів і договорів Тема 5 Сучасні проблеми представництва у цивільному праві України Тема 7 Право власності: сучасні підходи та трансформації Тема 10 Змішані та непоіменовані договори: проблеми кваліфікації та правозастосування

Зазначені теми формують уміння застосовувати знання юридичної техніки на практиці, розробляти та аналізувати юридичні документи, дотримуватися доктринальних засад у правозастосуванні та ефективно реагувати на сучасні виклики правової практики.

Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ІНСТИТУТИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Тема 1. Актуальні проблеми визначення способів захисту цивільних прав

Анотація: Розглядаються сучасні підходи до класифікації способів захисту цивільних прав та критерії вибору належного способу захисту. Аналізуються актуальні правові позиції Верховного Суду та ЄСПЛ щодо ефективності засобів захисту, співмірності втручання у право власності та балансу інтересів сторін.

Тема 2. Правовий статус учасників цивільних правовідносин: сучасні проблеми правосуб'єктності

Анотація: Досліджуються проблемні питання цивільної правоздатності та дієздатності фізичних осіб, правосуб'єктності юридичних осіб, держави, територіальних громад. Окрема увага приділяється судовій практиці Верховного Суду щодо обсягу цивільних прав та обов'язків, деліктоздатності та правонаступництва.

Тема 3. Актуальні проблеми правочинів і договорів

Анотація: Аналізуються ключові проблеми укладення, дійсності та виконання правочинів і договорів. Розглядаються підстави недійсності правочинів, правові наслідки їх оспорювання, електронна форма договору та електронний підпис. Досліджується практика Верховного Суду щодо фродакторних правочинів.

Тема 4. Актуальні проблеми об'єктів цивільних прав у сучасному цивільному обороті

Анотація: Розкривається сучасна доктрина об'єктів цивільних прав та їх еволюція в умовах цифровізації. Аналізуються майнові права, цифрові об'єкти, аграрні ноти та інші сучасні форми активів. Вивчаються проблеми правового режиму таких об'єктів і практика Верховного Суду щодо їх захисту.

Тема 5. Сучасні проблеми представництва у цивільному праві України

Анотація: Досліджуються види представництва, межі повноважень представника, правові наслідки перевищення повноважень. Аналізуються сучасні інструменти підтвердження повноважень, зокрема електронні документи. Розглядається практика Верховного Суду щодо дійсності правочинів, укладених представником.

Тема 6. Строки та терміни у цивільному праві: сучасні позиції Верховного Суду

Анотація: Розглядаються строки у цивільному праві як юридичний інструмент стабільності цивільного обороту. Аналізуються проблеми застосування позовної давності, її зупинення та переривання, а також специфіка правозастосування в умовах воєнного стану. Досліджується актуальна практика Верховного Суду.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ІНСТИТУТІВ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Тема 7. Право власності: сучасні підходи та трансформації

Анотація: Вивчаються сучасні тенденції розвитку інституту права власності, межі його здійснення та обмеження. Аналізується баланс приватного

і публічного інтересу, принцип пропорційності та правові підходи до захисту власності. Okремо досліджується цивільна конфіскація необґрунтованих активів у практиці Верховного Суду.

Тема 8. Речові права на чуже майно: сучасні тенденції правового регулювання та судової практики

Анотація: Розглядаються речові права на чуже майно як інструмент цивільного обороту та забезпечення інтересів сторін. Аналізуються земельні та особисті сервітути, суперфіцій, емфітевзис, а також реєстраційні аспекти виникнення та припинення прав. Досліджується практика Верховного Суду щодо захисту речових прав.

Тема 9. Актуальні проблеми забезпечення виконання зобов'язань

Анотація: Досліджуються сучасні способи забезпечення виконання зобов'язань, їх правова природа та ефективність. Аналізуються застава, іпотека, порука, гарантія, неустойка, а також довірча власність як інноваційний механізм забезпечення. Розглядаються правові позиції Верховного Суду щодо звернення стягнення та припинення забезпечення.

Тема 10. Змішані та непоіменовані договори: проблеми кваліфікації та правозастосування

Анотація: Розглядаються проблеми правової кваліфікації змішаних та непоіменованих договорів у цивільному праві. Аналізуються критерії визначення правової природи договору, застосування аналогії закону та аналогії права. Okрема увага приділяється договорам у сфері цифрової економіки та практиці Верховного Суду.

Тема 11. Сучасні проблеми цивільно-правової відповідальності та відшкодування шкоди

Анотація: Досліджуються підстави цивільно-правової відповідальності, склад цивільного правопорушення, проблеми доказування та причинного зв'язку. Аналізуються питання майнової та моральної шкоди, а також компенсації шкоди, завданої внаслідок збройної агресії РФ, включно з репараційними механізмами. Розглядається практика Верховного Суду та ССПЛ.

Тема 12. Актуальні проблеми здійснення спадкових прав

Анотація: Розглядаються проблемні питання реалізації спадкових прав, строки прийняття спадщини, коло спадкоємців та спадкові спори. Аналізуються особливості спадкування в умовах воєнного стану, нотаріальна практика, використання електронних реєстрів. Досліджуються правові позиції Верховного Суду.

Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	очна (денна) форма				заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		Лекції	Семинари	Самостійна робота		Лекції	Семинари	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Загальні інститути цивільного права								
Тема 1. Актуальні проблеми визначення способів захисту цивільних прав.	12	2	2	8	12	2		10
Тема 2. Правовий статус учасників цивільних правовідносин: сучасні проблеми правосуб'єктності	10	2		8	12	2		10
Тема 3. Актуальні проблеми правочинів і договорів	14	2	2	10	16	2	2	12
Тема 4. Актуальні проблеми об'єктів цивільних прав у сучасному цивільному обороті	12	2	2	8	10			10
Тема 5. Сучасні проблеми представництва у цивільному праві України	12	2		10	10			10
Тема 6. Строки та терміни у цивільному праві: сучасні позиції Верховного Суду	14	2	2	10	14	2	2	10
Змістовний модуль 2. Актуальні проблеми та сучасні трансформації інститутів цивільного права								
Тема 7. Право власності: сучасні підходи та трансформації	12	2	2	8	14	2	2	10
Тема 8. Речові права на чуже майно: сучасні тенденції правового регулювання та судової практики	14	2	2	10	10			10
Тема 9. Актуальні проблеми забезпечення виконання	14	2	2	10	14	2	2	10

зобов'язань								
Тема 10. Змішані та неіменовані договори: проблеми кваліфікації та правозастосування	10	2		8	10			10
Тема 11. Сучасні проблеми цивільно-правової відповідальності та відшкодування шкоди	14	2	2	10	12	2		10
Тема 12. Актуальні проблеми здійснення спадкових прав	12	2		10	16	2	2	12
Модульна контрольна робота								
Всього:	150	24	16	110	150	16	10	124
Форма контролю: екзамен								

Зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Актуальні проблеми визначення способів захисту цивільних прав	2
2	Тема 3. Актуальні проблеми правочинів і договорів. Електронна форма. Фраудаторність	2
3	Тема 4. Актуальні проблеми об'єктів цивільних прав у сучасному цивільному обороті	2
4	Тема 6. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність у воєнний час	2
5	Тема 7. Право власності: сучасні підходи та трансформації	2
6	Тема 8. Речові права на чуже майно. Реєстраційні аспекти	2
7	Тема 9. Забезпечення виконання зобов'язань. Довірча власність	2
8	Тема 11. Відповідальність і відшкодування шкоди. Репарації	2
Усього за навчальною дисципліною		16

Практичне заняття 1 (2 год)

Тема 1. Актуальні проблеми визначення способів захисту цивільних прав

Завдання:

1. Проаналізувати норми ЦК України щодо способів захисту цивільних прав (ст. 16 ЦК України).
2. Розглянути фабули 2–3 справ і визначити належний спосіб захисту (визнання права, витребування майна, усунення перешкод, відшкодування шкоди тощо).
3. Підготувати коротку правову позицію з посиланням на практику Верховного Суду та ЄСПЛ.

Результат:

1. Здобувачі вміють визначати належний спосіб захисту та обґрунтовувати його.
2. Формуються навички аналізу судової практики як інструменту правозастосування.
3. Розвиток вміння формувати правову позицію відповідно до практики Верховного Суду.

Дискусія:

1. Чи може суд застосувати інший спосіб захисту, ніж просить позивач?
2. Де межа між “ефективним способом захисту” та виходом суду за межі позовних вимог.
3. Як стандарти ЄСПЛ впливають на цивільний захист права власності?

Практичне заняття 2 (2 год)

Тема 3. Актуальні проблеми правочинів і договорів. Електронна форма. Фраудаторність

Завдання:

1. Визначити підстави недійсності правочинів та їх класифікацію.
2. Проаналізувати приклади договорів у електронній формі (оферта, акцепт, електронний підпис).
3. Розв’язати кейс щодо фраудаторного правочину (виведення майна боржником).

Результат:

1. Здобувачі розрізняють нікчемні та оспорювані правочини.
2. Формуються навички кваліфікації електронних договорів та доказування їх укладення.

3. Здобувачі можуть аналізувати судову практику щодо фраздаторних правочинів.

Дискусія:

1. Чи достатньо SMS/коду підтвердження для укладення договору?
2. Як доводити факт укладення договору в електронному середовищі?
3. Чи є фраздаторність окремою підставою недійсності чи “конструкцією практики ВС”?

Практичне заняття 3 (2 год)

Тема 4. Актуальні проблеми об’єктів цивільних прав у сучасному цивільному обороті

Завдання:

1. Визначити правовий режим майнових прав як об’єкта цивільних прав.
2. Проаналізувати приклади обороту цифрових об’єктів (цифрові активи, права вимоги, цифрові послуги).
3. Розв’язати кейс щодо спору про майнові права.

Результат:

1. Здобувачі здатні кваліфікувати об’єкти цивільних прав.
2. Формуються навички аналізу “нових” об’єктів у цивільному обороті.
3. Вміння застосовувати норми права та практику ВС для захисту майнових прав.

Дискусія:

1. Чи є цифровий актив “річчю” у розумінні цивільного права?
2. Які ризики виникають у цивільному обороті через нечіткий правовий режим цифрових об’єктів?

Практичне заняття 4 (2 год)

Тема 6. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність у воєнний час

Завдання:

1. Розв’язати задачі на обчислення строків та позовної давності.
2. Проаналізувати судову практику щодо поновлення строків та застосування позовної давності.
3. Визначити, як воєнний стан впливає на процесуальні та матеріальні строки.

Результат:

1. Здобувачі набувають навичок правильного застосування строків.
2. Формуються навички аналізу позицій Верховного Суду щодо строків.

3. Вміння оцінювати правові ризики пропуску строків.

Дискусія:

1. Чи є воєнний стан автоматичною підставою для поновлення строку?
2. Як доводити поважність причин пропуску строків?

Практичне заняття 5 (2 год)

Тема 7. Право власності: сучасні підходи та трансформації

Завдання:

1. Розглянути фабули спорів щодо захисту права власності (витребування, усунення перешкод, визнання права).
2. Проаналізувати приклади обмеження права власності та критерії пропорційності.
3. Обговорити цивільну конфіскацію необґрунтованих активів.

Результат:

1. Здобувачі вміють застосовувати способи захисту права власності.
2. Формуються навички аналізу балансу інтересів у приватному праві.
3. Розвиток здатності працювати з судовою практикою ВС та ЄСПЛ.

Дискусія:

1. Чи є цивільна конфіскація “цивільно-правовим” інститутом?
2. Як співвідноситься публічний інтерес із приватним правом власності?

Практичне заняття 6 (2 год)

Тема 8. Речові права на чуже майно та забезпечення виконання зобов'язань. Довірча власність

Завдання:

1. Скласти порівняльну таблицю сервітуту, суперфіцію та емфітевзису.
2. Розглянути кейси щодо спорів про речові права на чуже майно.
3. Проаналізувати реєстраційні аспекти виникнення/припинення речових прав.
4. Проаналізувати види забезпечення зобов'язань та їх правову природу

Результат:

1. Здобувачі вміють кваліфікувати речові права на чуже майно.
2. Формуються навички аналізу реєстраційних ризиків.
3. Вміння застосовувати практику ВС для вирішення спорів.
4. Здобувачі вміють застосовувати способи забезпечення зобов'язань.

Практичне заняття 7 (2 год)

Тема 9. Забезпечення виконання зобов'язань. Довірча власність

Завдання:

1. Проаналізувати види забезпечення зобов'язань та їх правову природу.
2. Розв'язати кейс щодо звернення стягнення на предмет іпотеки/застави.
3. Окремо проаналізувати довірчу власність як спосіб забезпечення.

Результат:

1. Здобувачі вміють застосовувати способи забезпечення зобов'язань.
2. Формуються навички аналізу судової практики щодо забезпечення.
3. Розвиток здатності оцінювати правові ризики для сторін.

Дискусія:

1. Чи є довірча власність більш ефективною за іпотеку?
2. Які ризики зловживання при забезпеченні виконання зобов'язань?

Практичне заняття 8 (2 год)

Тема 11. Відповідальність і відшкодування шкоди. Репарації

Завдання:

1. Визначити склад цивільного правопорушення та умови відповідальності.
2. Розв'язати кейс щодо відшкодування моральної шкоди.
3. Проаналізувати проблеми доказування шкоди, завданої агресією РФ, та можливі механізми репарацій.

Результат:

1. Здобувачі розуміють підстави цивільно-правової відповідальності.
2. Формуються навички доведення наявності та розміру шкоди.
3. Вміння аналізувати практику ВС та ЄСПЛ у справах про компенсацію.

Дискусія:

1. Які стандарти доведення моральної шкоди застосовуються в Україні?
2. Чи можна говорити про репарації як про цивільно-правовий механізм?

Усього за навчальною дисципліною 16 год.

Самостійна робота

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Під час вивчення курсу виконуються завдання для самостійних робіт до 12 тем.

Критерії оцінювання:

Змістовність, відповідність темі та вимогам оформлення – 1 бал.

Максимальна кількість балів за одиницю самостійної роботи – 1 бал.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу по курсу – 24 бали.

Теми для самостійного опрацювання (СРЗ)

№ п/п	Тема для самостійного опрацювання	Форма контролю	Обсяг СРЗ (год.)
1	Принципи цивільного права у сучасній судовій практиці Верховного Суду: добросовісність, справедливість, розумність, пропорційність.	Письмова аналітична довідка / презентація	8
2	Цивільно-правові наслідки воєнного стану: форс-мажор, неможливість виконання, істотна зміна обставин (rebus sic stantibus).	Письмова робота (кейсовий аналіз)	8
3	Відшкодування шкоди, завданої збройною агресією РФ: цивільно-правові механізми, проблеми кваліфікації та підстави відповідальності.	Письмова робота	10
4	Проблеми стягнення безпідставного збагачення: межі застосування, співвідношення з деліктом та договором.	Презентація результатів / таблиця	8
5	Публічний порядок у цивільному праві: межі автономії волі сторін та практика судів.	Письмова робота	10
6	Договірні конструкції у цифровій економіці: договори про цифрові послуги, підписки, платформи, онлайн-сервіси.	Презентація результатів	10
7	Споживче кредитування як цивільно-правова проблема: електронні договори, інформування споживача, РРПС, практика ВС.	Письмова аналітична довідка	8
8	Захист персональних даних у	Письмова	10

	приватноправових відносинах: цивільно-правові способи захисту та актуальні кейси.	робота	
9	Компенсація моральної шкоди: сучасні підходи до визначення розміру та практика Верховного Суду і ЄСПЛ.	Презентація результатів / письмовий висновок	10
10	Проблеми договірної відповідальності: штраф, пеня, проценти, інфляційні втрати; співмірність і зменшення неустойки судом.	Письмова робота (розв'язання задач)	8
11	Набувальна давність як спосіб набуття права власності: тенденції, проблеми доказування, практика ВС.	Презентація результатів	10
12	Проблеми правового режиму спільної власності: поділ майна, порядок користування, спори між співвласниками.	Письмова робота / кейс	10

Вимоги до написання рефератів та есе

Загальні положення:

Реферат та есе є формами самостійної роботи здобувачів вищої освіти і спрямовані на поглиблення теоретичних знань, розвиток навичок науково-правового аналізу, аргументації правових позицій, критичного мислення та академічного письма.

Під час виконання рефератів та есе здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, вимог чинного законодавства України, стандартів вищої освіти та внутрішніх нормативних актів закладу вищої освіти.

Мета та навчальні завдання:

- формування здатності здійснювати самостійний аналіз доктринальних і нормативних джерел у сфері права;
- розвиток умінь формулювати та аргументовано обґрунтовувати власну правову позицію;
- набуття навичок наукового письма та коректного використання правової термінології;
- удосконалення навичок систематизації, узагальнення та критичної оцінки правової інформації.

Вимоги до змісту

Реферат

Реферат має аналітико-узагальнювальний характер і повинен:

- розкривати теоретичні підходи до обраної правової проблеми;
- містити аналіз норм законодавства, практики Європейського суду з прав людини (за наявності);
- відображати сучасні наукові позиції українських та зарубіжних дослідників;
- завершуватися обґрунтованими висновками.

Структура реферату:

1. Титульна сторінка
2. Зміст
3. Вступ (обґрунтування актуальності, мета і завдання)
4. Основна частина (2–3 логічно пов'язані розділи)
5. Висновки
6. Список використаних джерел

Есе

Есе має аналітично-дискусійний характер і спрямоване на виклад та обґрунтування власної позиції здобувача щодо конкретної правової проблеми.

Есе повинно:

- містити чітко сформульовану авторську правову позицію;
- демонструвати здатність до критичного аналізу правових явищ;
- містити аргументацію з посиланням на нормативні акти, доктрину та судову практику;
- відображати логічну цілісність і самостійність мислення.

Рекомендована структура есе:

1. Вступ (постановка проблеми)
2. Основна частина (аргументація позиції, аналіз альтернативних підходів)
3. Висновки (узагальнення та власні висновки)

Вимоги до обсягу:

- Реферат – 7–15 сторінок друкованого тексту
- Есе – 4–8 сторінок друкованого тексту
(без урахування титульної сторінки та списку використаних джерел)

Вимоги до оформлення:

- формат сторінки – А4;
- шрифт – Times New Roman;
- розмір шрифту – 14;
- міжрядковий інтервал – 1,5;

- поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – 20 мм;
- нумерація сторінок – арабськими цифрами (з другої сторінки);
- абзацний відступ – 1,25 см.

Посилання на джерела оформлюються відповідно до чинних національних стандартів бібліографічного опису (ДСТУ 8302:2015).

Вимоги до джерельної бази:

Кількість використаних джерел:

- реферат – не менше 10 джерел;
- есе – не менше 5 джерел.

До джерел належать:

- Конституція України;
- закони та підзаконні нормативно-правові акти;
- рішення Конституційного Суду України;
- практика Європейського суду з прав людини;
- наукові монографії, статті фахових видань;
- офіційні міжнародні документи.

Академічна доброчесність:

Робота повинна бути виконана самостійно.

Не допускаються:

- плагіат, використання програмних засобів штучного інтелекту;
- некоректне цитування;
- використання недостовірних або неперевірених джерел.

У разі виявлення порушень принципів академічної доброчесності робота не зараховується та підлягає доопрацюванню відповідно до внутрішніх положень ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання є складовою частиною організації освітнього процесу з навчальної дисципліни та спрямовані на формування і розвиток у здобувачів вищої освіти навичок самостійної, дослідницької й аналітичної діяльності. Їх виконання забезпечує поглиблення та систематизацію теоретичних знань, отриманих під час аудиторних занять, а також сприяє набуттю практичних умінь застосування положень конституційно-правової науки для розв'язання актуальних професійних завдань.

Виконання індивідуальних завдань здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно із можливістю отримання консультаційної підтримки з боку науково-педагогічного працівника. Консультації спрямовані на уточнення структури роботи, визначення джерельної бази, формування методологічних

підходів та коригування змістового наповнення завдання. У разі виконання завдань комплексного або міждисциплінарного характеру допускається їх підготовка групою здобувачів із розподілом обов'язків та визначенням індивідуального внеску кожного учасника.

Консультація є формою своєрідного інтерв'ю викладача, на якому він відповідає на ті чи інші запитання студентів щодо проблемних або ж спірних аспектів навчального матеріалу. Консультації можуть бути як індивідуальними, так і груповими (передзаліковими). Короткі індивідуальні консультації з усіх питань навчального курсу, які цікавлять студентів, можна отримати як перед початком, так і після лекції чи практичного заняття, а в певних випадках і під час таких занять, а більш розгорнуті відповіді – на кафедрі згідно із затвердженим графіком чергувань викладача по кафедрі, у тому числі і з використанням засобів відеозв'язку, а також на груповій консультації, яка зазвичай проводиться перед іспитом або заліком.

З дисципліни «Актуальні проблеми цивільного права» індивідуальні завдання можуть реалізовуватися у різних формах, зокрема: підготовка та публікація наукової статті, підготовка доповіді й участь у роботі наукової конференції, розроблення мультимедійної презентації, аналітичного огляду судової практики, порівняльно-правового дослідження тощо. Обрана форма виконання повинна відповідати змісту дисципліни та сприяти досягненню визначених програмних результатів навчання.

Тематика завдань формується з урахуванням сучасних тенденцій розвитку права, практики його застосування та наукових підходів до вирішення проблемних питань галузі.

Мінімальні та максимальні строки видачі, виконання та захисту індивідуальних завдань доводяться до відома здобувачів освіти викладачем на початку семестру. Дотримання визначених термінів є обов'язковою умовою належного оцінювання результатів навчання.

Оцінювання результатів виконання індивідуальних завдань здійснюється відповідно до встановлених критеріїв та передбачає нарахування додаткових (бонусних) балів: за підготовку та публікацію наукової статті – до 12 балів; за виступ із доповіддю на науковій конференції – до 8 балів; за підготовку та представлення презентації – до 10 балів. Конкретна кількість балів визначається з урахуванням якості змісту, рівня наукової аргументації, самостійності виконання та дотримання встановлених вимог до оформлення результатів роботи.

Підготовка тематичної презентації (тема, терміни тощо), а також виконання інших видів індивідуальних завдань погоджується здобувачем освіти із викладачем.

Критерії та умови підготовки, оформлення та публікації наукових матеріалів (статей, тез, доповідей) визначаються безпосередньо оргкомітетом наукової конференції, редакційною колегією видання або установою-організатором.

Умови підготовки, оформлення та критерії оцінювання презентацій визначаються цією програмою (кафедрою).

Індивідуальна робота студентів також включає в себе: підготовку наукових доповідей та есе; розробку порівняльних схем, таблиць; участь в роботі наукових конференцій та гуртків; опублікування тез наукових доповідей і статей.

Зазначений вище перелік видів індивідуальної роботи не є вичерпним та носить гнучкий характер. Вибір конкретної теми й виду індивідуальної роботи студента відбувається на початку навчального семестру за погодженням з завідувачем профільної кафедри або його заступником. Організацію, контроль та оцінку якості її виконання здійснює викладач та/або науковий керівник, закріплений кафедрою за академічною групою, до якого студентам потрібно звертатися в разі виникнення запитань. Результати виконаної індивідуальної роботи надаються студентом викладачу у паперовому або електронному вигляді до початку навчальної сесії.

Есе являє собою самостійно виконаний студентом науковий, критичний чи інший нарис, який вирізняється оригінальністю суджень і вишуканістю форми. Тема есе погоджується з викладачем, виконується письмово обсягом 3-5 сторінок.

Завершальним етапом вивчення курсу є іспит, який відбувається в усній чи письмовій формі.

Вимоги до написання курсових робіт.

Курсова робота є формою самостійної роботи здобувача, метою якої є поглиблення та засвоєння знань з дисципліни «Актуальні проблеми цивільного права».

Темі курсової роботи здобувач визначає за першою буквою за списком групи.

В окремих випадках здобувач може самостійно запропонувати та розробити тему курсової роботи, попередньо обговоривши її з викладачем.

Структура, зміст та тематика курсових робіт визначаються програмою курсу, що зумовлює таку послідовність виконання: вибір теми курсової роботи; розробка (погодження) плану курсової роботи; опрацювання рекомендованої та додаткової літератури, нормативно-правових актів, судової практики;

написання курсової роботи; оформлення роботи відповідно до вимог; подання курсової роботи та її захист (за вимогами кафедри).

Під час виконання курсової роботи здобувач повинен дотримуватися таких критеріїв якості: обґрунтування актуальності обраної теми; повнота та якість опрацювання нормативно-правових актів; використання сучасної наукової літератури та фахових джерел; аналіз судової практики, зокрема правових позицій Верховного Суду та (за потреби) ЄСПЛ; логічність структури, послідовність викладу та аргументованість висновків; наявність авторського аналітичного розділу; дотримання вимог академічної доброчесності; правильність оформлення посилань і списку використаних джерел.

Цитати, статистичні матеріали, посилання на судову практику та інші інформаційні джерела повинні супроводжуватися обов'язковими посиланнями на джерело інформації.

Посилання у тексті подаються у квадратних дужках, наприклад: [15, с. 74], де: 15 – порядковий номер джерела у списку використаної літератури; 74 – сторінка відповідного джерела.

Курсова робота повинна містити такі структурні елементи: титульний аркуш; зміст; вступ, у якому зазначаються: актуальність теми; об'єкт і предмет дослідження; мета і завдання; методи дослідження (за потреби); основна частина, яка включає: теоретичний аналіз проблеми; аналіз законодавства; аналіз судової практики; авторські висновки та пропозиції; висновки; список використаних джерел; додатки (за потреби).

Загальний обсяг реферату – від 25 до 40 машинописних сторінки формату А4 з 14 шрифтом та інтервалом 1,5, із полями (верхнє/нижнє – 2 см, ліве – 3 см, праве – 1 см.).

Головною вимогою до курсової роботи є якісне розкриття суті проблеми, а не кількість сторінок. Робота повинна містити самостійні висновки здобувача, обґрунтовані нормами права, науковими позиціями та судовою практикою.

Теми курсових робіт

1. Актуальні питання теорії визначення предмета цивільного права та його ролі в розмежуванні інших галузей права
2. Проблемі правового регулювання традиційних та сучасних поглядів на функції цивільного права
3. Проблеми визначення принципів цивільного права
4. Сучасні проблеми співвідношення позитивного цивільного права та природного цивільного права
5. Проблеми правового регулювання договору як регулятора цивільних відносин

6. Звичай як регулятор цивільних відносин
 7. Судова практика як джерело цивільного права
 8. Актуальні проблеми правоздатності фізичної особи
 9. Проблема індивідуалізації фізичної особи
 10. Проблематика конструкції юридичної особи
 11. Правова природа установчих документів юридичних осіб
 12. Актуальні питання цивільної правосуб'єктності держави
 13. Гроші та валютні цінності як об'єкти цивільних прав
 14. Співвідношення кваліфікації правочинів з кваліфікацією правозобов'язань
 15. Сучасні проблеми недійсності правочинів в контексті розвитку судової практики
 16. Проблемні питання застосування позовної давності «правовий аналіз 2020-2025 років»
 17. Сучасні проблеми захисту порушених особистих немайнових прав
 18. Конфіскація необґрунтованих активів: цивілістичний аспект
 19. Способи захисту права в контексті правових позицій Верховного суду
 20. Актуальні питання зобов'язально-правових та інших способів захисту прав власності
 21. Сучасні проблеми розмежування завдатку та авансу
 22. Методологічні проблеми визначення кола спадкоємців, підстави усунення від спадкування
 23. Актуальні проблеми реалізації спадкових прав під час воєнного стану в Україні
 24. Проблемні питання укладання, розірвання договору та односторонньої відмови від договору
 25. Актуальні питання відшкодування моральної шкоди як способу захисту особистих немайнових прав
 26. Способи захисту прав людини під час воєнного стану
 27. Культурні цінності як об'єкт спадкових справ
 28. Актуальні проблеми управління спадщиною
 29. Юридичні особи як учасники спадкових відносин
- Спадкові правовідносини в умовах воєнного стану: виклики та адаптація практики

Методи навчання та контролю

Методи навчання

Методи навчання становлять систему впорядкованих способів спільної діяльності науково-педагогічного працівника та здобувачів вищої освіти, спрямованих на досягнення визначених програмних результатів навчання, формування загальних і фахових компетентностей, а також ефективне розв'язання навчально-виховних завдань. Реалізація методів навчання здійснюється через сукупність дидактичних прийомів, організаційних форм та відповідних засобів освітньої діяльності.

Під час викладання та опанування навчальної дисципліни «Актуальні проблеми цивільного права» застосовується комплекс методів, що забезпечують поєднання теоретичної підготовки з практичною спрямованістю навчання.

1. Словесні методи

До словесних методів належать способи вербального викладення та опрацювання навчального матеріалу, зокрема: розповідь, пояснення, лекція, бесіда, дискусія. Зазначені методи передбачають описове розкриття змісту тем, тлумачення сутності правових явищ, категорій і процесів, аналіз нормативно-правових положень, а також перевірку рівня самостійного засвоєння матеріалу здобувачами освіти. Їх використання сприяє формуванню системного бачення проблем правового регулювання та розвитку навичок професійної аргументації.

2. Наочні методи

Наочні методи передбачають використання візуальних засобів навчання з метою підвищення ефективності сприйняття та осмислення інформації. У межах дисципліни застосовуються демонстрація схем, таблиць, структурно-логічних моделей, діаграм, ілюстративних матеріалів, відеофрагментів та інших засобів візуалізації. Використання наочності забезпечує кращу систематизацію складних правових конструкцій, сприяє формуванню аналітичного мислення та полегшує засвоєння теоретичних положень.

3. Практичні методи

Практичні методи орієнтовані на формування професійних умінь і навичок, зокрема здатності оперувати правовими категоріями, аналізувати та застосовувати норми права, вирішувати практичні ситуації у сфері публічно-правових відносин. Реалізація зазначених методів здійснюється під час семінарських занять, виконання індивідуальних завдань, розв'язання кейсів, аналізу судової практики та моделювання правових ситуацій.

Практична складова навчання спрямована на інтеграцію теоретичних знань із реальними правозастосовними процесами, що забезпечує професійну орієнтацію здобувачів освіти.

Методи за рівнем самостійної пізнавальної діяльності

З метою активізації інтелектуальної діяльності здобувачів вищої освіти у процесі навчання застосовуються також методи, диференційовані за рівнем самостійності мислення:

- *метод проблемного викладу*, що передбачає постановку наукової або практичної проблеми та послідовне розкриття шляхів її вирішення;
- *частково-пошуковий (евристичний) метод*, спрямований на залучення здобувачів до самостійного пошуку окремих елементів розв'язання поставленого завдання;
- *дослідницький метод*, який передбачає виконання самостійних наукових досліджень, аналіз правових джерел, формулювання власних висновків і пропозицій.

Комплексне поєднання зазначених методів забезпечує належний рівень теоретичної підготовки, розвиток критичного мислення та формування стійких професійних компетентностей у сфері конституційного права.

Методи та форми контролю, критерії оцінювання результатів навчання. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Методи контролю є сукупністю способів діагностичної діяльності, спрямованих на забезпечення зворотного зв'язку в освітньому процесі та визначення рівня досягнення програмних результатів навчання. Їх застосування дає можливість отримати об'єктивні дані щодо успішності засвоєння навчального матеріалу, результативності організації навчального процесу та сформованості у здобувачів вищої освіти відповідних компетентностей.

Контрольні заходи покликані встановити відповідність рівня набутих знань, умінь і практичних навичок вимогам стандартів вищої освіти, освітньо-професійної програми та робочої програми навчальної дисципліни. Оцінювання здійснюється з урахуванням принципів системності, об'єктивності, прозорості та академічної доброчесності.

Самоконтроль

Самоконтроль є важливим елементом навчальної діяльності та спрямований на формування здатності здобувачів освіти до самооцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу. Він передбачає самостійне виконання тестових завдань, аналіз правильності розв'язання практичних ситуацій, перевірку конспектів, підготовку до семінарських занять та інших форм роботи. Розвиток навичок самоконтролю сприяє підвищенню відповідальності здобувачів за результати власного навчання.

Кафедральний контроль

Кафедральний контроль здійснюється з метою моніторингу якості підготовки здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни на різних етапах її вивчення. Він може реалізовуватися у формі:

- поточного контролю;
- рубіжного контролю;
- підсумкового семестрового контролю.

Такий підхід забезпечує поетапне відстеження динаміки навчальних досягнень та своєчасне коригування освітнього процесу.

Види контролю результатів навчання

В освітньому процесі застосовуються такі основні види контролю:

- поточний контроль протягом семестру;
- виконання та захист контрольних робіт, передбачених навчальним планом;
- приймання та оцінювання індивідуальних завдань;
- підсумковий семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час усіх видів аудиторних занять упродовж семестру. Його формами можуть бути усне опитування, письмові роботи, тестування, колоквиуми, аналіз практичних ситуацій, виступи здобувачів під час обговорення питань на семінарських заняттях тощо. Результати поточного оцінювання доводяться до відома здобувачів своєчасно та в установленому порядку.

Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі здобувачів вищої освіти у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (гестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем;

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо);

комбінований контроль; презентація самостійної/індивідуальної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); проблемні ситуації, метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.

Система оцінювання та вимоги

№ теми	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Загальна сума балів
Робота на семінарі	3		3	3		3	3	3	3		3		24
Самостійна робота	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	24

Підсумкове оцінювання	Сума балів за семінари	Сума балів за самостійні роботи	Модульна контрольна робота	Сума балів за екзамен	Загальна сума
	24	24	12	40	100

*Робота на семінарському занятті оцінюється у 3 бали.

Види робіт передбачених на семінарському занятті:

- експрес-опитування;
- опитування за темою заняття;
- тест;
- виконання практичного завдання;
- розв'язання задач;
- презентації студентів.

** Самостійна робота студента передбачає підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет - джерел та судової практики, підготовка юридичних документів.

Оцінюється в 1 бал.

***Модульний контроль здійснюється у вигляді *тестування*.

Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 10 питань.

Види тестових завдань:

- З вибором однієї правильної відповіді з наведених варіантів;

- З вибором кількох правильних відповідей;

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань - максимум 12 балів.

*Таблиця містити інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються «Положенням про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у «Приватному акціонерному товаристві «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (<https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf>).

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми цивільного права» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі **екзамену** (письмово). Здобувача освіти допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми цивільного права» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі **іспиту** (письмово). Здобувача освіти допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт, за сукупністю яких він може набрати 60 балів.

****Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до екзамену та мають рейтингову оцінку 60 балів, проводиться екзамен, на якому здобувач має можливість набрати 40 балів.

Для заочної форми навчання екзамен є обов'язковою складовою підсумкового оцінювання.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше **89 балів** в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
68-74	D		
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного

			складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Орієнтовний перелік питань для комплексного контролю:

1. Принцип добросовісності у цивільному праві. Аналіз правових позицій ВС.

2. Електронна форма правочину.
3. Захист права власності в умовах воєнного стану.
4. Правосуб'єктність фізичних осіб: сучасні виклики.
5. Фраудаторні правочини та способи їх оскарження.
6. Моральна шкода: проблеми визначення розміру.
7. Цифрові активи як об'єкти цивільних прав.
8. Свобода договору та її межі.
9. Позовна давність: сучасні проблеми обчислення строків
10. Юридичні особи у цивільному праві
11. Недійсність правочинів у судовій практиці.
12. Способи захисту цивільних прав.
13. Речові права на чуже майно.
14. Способи забезпечення зобов'язань. Довірча власність.
15. Заповіт: форми та проблеми дійсності.
16. Зловживання правом у цивільних правовідносинах.
17. Представництво: межі повноважень представника.
18. Захист прав споживачів у договірних відносинах.
19. Об'єкти цивільних прав: сучасні підходи.
20. Змішані та непоіменовані договори.
21. Деліктна відповідальність держави.
22. Правовий статус фізичних осіб-підприємців
23. Забезпечення виконання зобов'язань.
24. Спадкові спори у судовій практиці.
25. Правочин як юридичний факт.
26. Тлумачення умов договору судом.
27. Витребування майна з чужого незаконного володіння.
28. Особисті немайнові права та їх захист.
29. Виконання зобов'язань: проблемні аспекти.
30. Гармонізація цивільного законодавства України з правом ЄС.
31. Договір як регулятор цивільних відносин.
32. Самозахист цивільних прав.
33. Інтелектуальна власність у цифровому середовищі.
34. Цивільна дієздатність та її обмеження.
35. Неустойка: законодавчі обмеження щодо застосування.

36. Спадкування за законом: проблеми застосування.
37. Принципи цивільного права в умовах євроінтеграції.
38. Публічні та типові договори.
39. Відшкодування шкоди: загальні засади.
40. Обмеження здійснення права власності.
41. Недобросовісні умови договору.
42. Переривання та зупинення позовної давності.
43. Правосуб'єктність юридичних осіб публічного права.
44. Наслідки недійсності правочину.
45. Захист авторських та суміжних прав.
46. Майнові та немайнові блага як об'єкти цивільних прав.
47. Відповідальність за порушення зобов'язань.
48. Представництво за довіреністю.
49. Сервітути у цивільному праві.
50. Договір у сфері споживчого кредитування.
51. Зловживання процесуальними та матеріальними правами.
52. Судова практика Верховного Суду як фактор розвитку цивільного права.
53. Криптовалюта та токени: проблеми правової кваліфікації.
54. Моральна шкода у справах про захист честі та гідності.
55. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків.
56. Штучний інтелект і авторське право.
57. Спадковий договір: правова природа.
58. Межі здійснення суб'єктивних цивільних прав.
59. Проблеми кваліфікації правочинів у судовій практиці.
60. Перспективи реформування цивільного законодавства України.

Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни здійснюється на базі відповідних навчально-наукових ресурсів закладу вищої освіти. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Рекомендована література

Основна:

1. Сучасні проблеми цивільного та цивільно-процесуального права (в частині цивільно-процесуального права) : навч.-метод. посіб. [Електронне видання] / Н. Ю. Голубева, І. О. Бут, О. О. Полуніна, Ю. І. Полюк, Ю. Ю. Цал-Цалко ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 190 с. - Режим доступу: <https://doi.org/10.32837/11300.26554>.

2. Проблеми цивільного права : програма курсу та методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни : другий (магістерський) рівень вищої освіти, спеціальність 081 «Право» / А. Л. Святошнюк, В. В. Валах, С. М. Клейменова ; Одеський нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса : Фенікс, 2021. – 41 с. ивільне право. Загальна частина : навч. посіб. / [О. Є. Аврамова, А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін.] ; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2022. – 332 с. -- ISBN 978-966-610-257-0.

3. Проблеми цивільного права [Електронний ресурс] : електронні методичні рекомендації до практичних занять з курсу для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» / уклад.: С. М. Клейменова. – Одеса, 2023. – 49 с.

4. Цивільне право. Частина I : навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти [Електронне видання] / кол. авторів ; за ред.: Є.О. Харитоновна, С.В. Завальнюка ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2024. – 108 с. – Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/27266>.

5. Чубоха Н. Ф. Цивільне право. Загальна частина : практикум / навчальний посібник / Луцьк : Вежа-Друк, 2024. 179 с.

6. Цивільне право. Особлива частина : навч. посіб. / [Аврамова О. Е., Вакулович Е. В., Горбенко А. С. та ін.] ; за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарсва ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 420с. – ISBN 978-966-610-269-3.

7. Цивільне право (Частина I) : навчально-методичний посібник для студентів денної та заочної форми навчання / О. В. Манжосова, І. Б. Факас, П. П. Латковський, Я. С. Мошинська. - Чернівці, 2021. - 112 с.

8. Цивільне право України : Тестові завдання : навч.-метод. посібник / за ред. Н.М. Процьків, В.М. Никифорака. – Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 560 с.

9. Цивільне право (особлива частина) : навч. посібник / за заг. ред. : Н.М. Процьків, В.М. Никифорака. - Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.

10. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

11. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

12. Міжнародний Пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text

13. Цивільний Кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

14. Сімейний кодекс України
URI:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>

15. Житловий кодекс України
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10#Text>

16. Кодекс України з процедур банкрутства h
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>

17. Закон України «Про міжнародне приватне право» URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>

18. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб,
фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>

19. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою
відповідальністю» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>

20. Закон України «Про акціонерні товариства»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>

21. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки»
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>

22. Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні
довірчі послуги» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>

23. Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на
нерухоме майно та їх обтяжень» URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>

24. Закон України «Про аграрні ноти»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3586-20#Text>

25. Закон України «Про іпотеку»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15#Text>

26. Закон України «Про заставу»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12#Text>

27. Закон України «Про інститути спільного інвестування»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#Text>

28. Закон України «Основи законодавства України про охорону
здоров'я» URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>

29. Закон України «Про оренду державного та комунального майна»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#Text>

30. Закон України «Про оренду землі»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text>

31. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>

32. Закон України «Про безоплатну правничу допомогу»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>

33. Закон України «Про нотаріат»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>

34. Закон України «Про прокуратуру»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>

35. Закон України «Про доступ до судових рішень» URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3262-15#Text>

36. Правила опіки та піклування, затверджені Наказом Державного
комітету України у справах сім'ї та молоді, Міністерства освіти України,
Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства праці та соціальної

політики України 26.05.99 N 34/166/131/88, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 17 червня 1999 р. за N 387/3680
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0387-99#Text>

37. Порядок ведення Державного реєстру обтяжень рухомого майна, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. № 830 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/830-2004-%D0%BF#Text>

Додаткова:

1. Проблеми цивільного права та процесу : тези доп. учасників наук.-практ. конф., присвяч. 98-й річниці від дня народження О. А. Пушкіна (м. Вінниця, 19 трав. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Харків. обл. осередок Всеукр. громад. орг. «Асоціація цивілістів України», Наук. парк «Наука та безпека». – Вінниця : ХНУВС, 2023. – 498 с.

2. Цивільне право України: погляд у майбутнє : збірник матеріалів XIII Міжнародного цивілістичного форуму (м. Київ, 04 квітня 2024 р.). Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. 160 с.

3. Стефанчук М. О. Цивільна правосуб'єктність фізичних осіб та особливості її здійснення : монографія / М.О. Стефанчук – Київ : Артєк, 2022. – 479 с.

4. Рекодифікація цивільного законодавства України: виклики часу: монографія / За ред.Н.С.Кузнєцової. Одеса: Гельветика,2021.690с.
URL:lawmaking.academylawmaking.academy4.Освіта.ua.

5. Цивільне право: функції та принципи
URL:<https://osvita.ua/vnz/reports/law/63476/5.Стефанчук Р. та ін.>

6. Сучасні виклики приватного права // Юридична практика. 2024. No 4.
URL:[https://lawmaking.academy/stephanchuk-lecture/6.ЗагоруйЛ.М., ЗагоруйІ.С. Превентивний захист цивільних прав: перспективи розвитку // Актуальні проблеми права: теорія і практика. No2\(46\). 2023. С.92–1007.](https://lawmaking.academy/stephanchuk-lecture/6.ЗагоруйЛ.М., ЗагоруйІ.С. Превентивний захист цивільних прав: перспективи розвитку // Актуальні проблеми права: теорія і практика. No2(46). 2023. С.92–1007.)

7. Парасюк М.В. Про деякі проблеми цивільного права // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Вип.36. 2023. С.210–216

8. Чернега В.М. Актуальні проблем цивільного права та процесу Вид Міра – К 2024 – 254 с

9. Банасевич І.І. Актуальні проблеми науки цивільного права: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів заочної форми навчання спеціальності 081 «Право» (спеціалізація «Приватне право») – Івано-Франківськ, 2022. 28 с.

10. Захист прав людини в сучасному міжнародному та європейському праві : навч.-метод. посібник / Х. Бехруз, А. Гриб [та ін.] ; за ред. Х. Бехруз; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023.– 62 с.

11. .Основи міжнародно-правових стандартів прав людини : навч.-метод. посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О. В. Бігняка. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. – 168 с.

12. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (в питаннях і відповідях), видавництво Право, 2023, Навчально-довідковий

посібник. Видання 2-ге, виправлене, За загальною редакцією І.В. Яковюка. 126 с.

13. Дякович М.М. Сімейне право України : навчальні та практичні посібники; Видавництво ЕКУС. Харків, 2022. С. 416

14. Аномалії в цивільному праві України : навч.-практ посібник. Відп. ред. Р. А. Майданик. Київ : Юстініан, 2020. 1008 с.

15. Приватне ІГ-право : навч. посіб. За ред. Мічуріна Є. О. Харків : Право, 2021. 176 с.

16.Юринець В.Є. Актуальні питання цивільного права: навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 178 с.

17. Цивільне право і процес: сучасний стан та шляхи удосконалення: монографія / Дутко Альона Олександрівна, Римарчук Римма Миколаївна, Оргинська Наталія Володимирівна, Василів Соломія Степанівна, Зільник Наталія Михайлівна. - Львів : Навчально-науковий інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2019. – 190 с.

18. Романська І. В. Цивільно-правове регулювання кондикційних зобов'язань в Україні: дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» / Романська Ірина Володимирівна. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. - 210 с.

19. Огляд судової практики Верховного Суду щодо оспорювання фраздаторних правочинів (правочинів, вчинених боржником на шкоду кредитору) у цивільних спорах (Рішення, внесені до ЄДРСР, за 2018–2023 роки) https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyad_y_tematychnyi_ohliad_fraudatorni_pravochyny_21_02_2024.pdf

20. Василь Крат. Презентація «Фраздаторні правочини в ракурсі практики касаційного суду» https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/prezentacii_2025/Prezent_fraydat_pravoc_h_kas_sud.pdf.

21. Огляд практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду у справах щодо визнання односторонніх правочинів недійсними https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/KCS_26_01_2021.pdf

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

2. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України . URL: <https://ccu.gov.ua/>

3. онлайн-сервіс «Стан судових справ» на офіційному вебпорталі "[Судова влада України](#)"

4. автоматизована система збирання, зберігання, захисту, обліку, пошуку та надання електронних копій судових рішень «Єдиний реєстр судових рішень» на офіційному вебпорталі "[Судова влада України](#)".